

Fosterhjemspan

Frelesarmeens barne- og familievern

Har du plass til en til i familien din?

Innhold

1	Innledning	1
2	Målsetting	1
3	Målgruppe	2
4	Virksomheten	3
4.1	Fordeling av ansvars- og beslutningsmyndighet mellom fosterhjem og fosterhjemsenheten	3
5	Kompetanse	3
	Kvalifikasjonskrav fosterhjemskoordinator	3
	Kvalifikasjonskrav ledende fosterhjemskoordinator	3
	Kvalifikasjonskrav til enhetsleder fosterhjem	3
	Ekstern veileder	4
6	Økonomi og avtaler	4
7	Innhold i fosterhjemsarbeidet	5
7.1	Rekruttering og opplæring av fosterhjem	5
7.2	Inntak	5
7.3	Arbeidsdokumenter og felles maler	6
7.4	Opphold	6
7.4.1	Oppfølging	6
7.4.2	Veiledning	7
	<i>Individuell veiledning</i>	7
	<i>Gruppeveiledning</i>	7
7.4.3	Koordinering/samarbeid	8
7.4.4	Opplæring	8
7.4.5	Avlastning/Pausetiltak	8
7.4.6	Bruk av miljøterapeut eller andre styrkingstiltak	8
7.4	Utflytting	8
7.5	Beredskapshjem	9

1 Innledning

Frelsesarmeens barne- og familievern har siden 2002, rekruttert, fulgt opp og tilbudt fosterhjem og beredskapshjem. I dag tilbyr vi fosterhjem og beredskapshjem over store deler av Norge. Vi har rammeavtale på drift av fosterhjem med Oslo kommune. I tillegg tilbys tjenesten til Bufetat og kommuner.

Frelsesarmeens fosterhjemsenheter v/fosterhjemskoordinator følger opp fosterhjemmene ukentlig med planlagt veiledning. Fosterforeldrene har mulighet til ekstra veiledning ved behov, samt tilgang på hjelp i akutte situasjoner hele døgnet gjennom en landsdekkende beredskapstelefon. Fosterforeldrene deltar på gruppeveiledning en gang pr måned, i tillegg til fagdager og kurs. Vi tilbyr individuell- og gruppeveiledning til begge foreldrene. Fosterhjemskoordinatorer mottar regelmessig veiledning, internt og eksternt og deltar på relevante kurs.

Denne fosterhjemsplanen beskriver Frelsesarmeens Barne- og Familievern sitt fosterhjemsarbeid. Fosterhjemsplanen bygger på «*fagsynet for Frelsesarmeens barne- og familievern*», som er vår faglige plattform.

Vi tenker at alle barn som plasseres i fosterhjem profiterer på å bli møtt på en traumesensitiv måte. Vi ønsker at omsorgsmodellen til våre fosterforeldre skal være preget av sensitivitet, raushet og forståelse, slik at de lykkes å møte barnet med traumebevisst omsorg. Barnet og familien er også del av en større helhet. For å kunne trygge barnet og etablere positive utviklingsprosesser må systemene rundt barnet samarbeide og ha en felles forståelse og tilnærming.

2 Målsetting

Frelsesarmeen har følgende hovedmålsettinger for sitt fosterhjemsarbeid:

- **Gi barn muligheten for livslang tilhørighet i en familie**

Vi ønsker å legge til rette for at barna blir etablert i livslange familierelasjoner. De skal oppleve trygghet og voksne som gir dem omsorg og kjærlighet., slik at barnet kan utvikle evne til å søke og ta imot hjelp.

- **Fosterforeldre som møter barnets behov**

Våre fosterforeldre skal bidra til en positiv identitetsutvikling gjennom at barnet får kjennskap til egen livshistorie, kultur og tradisjoner. Det skal legges til rette for at barnet blir en naturlig del av familien og får en meningsfull hverdag og fritid.

Fosterforeldrene skal forstå behovet for, og legge til rette for, kontakt med biologisk familie. De skal møte familie og nettverk med respekt og åpenhet og bidra til et godt samarbeid med alle involverte parter. Fosterforeldrene skal ta imot veiledning og reflektere over egen praksis. Traumeforståelsen skal være sentralt i fosterhjemmets tilnærming til barnet.

- **Fosterhjemsenheten skal jobbe målrettet med rekruttering, opplæring og veiledning for å sikre god kvalitet**

Fosterhjemsenheten skal samarbeide tett med alle parter for å bidra til en god plassering for å forebygge utilsikket flytting. De ansatte skal holde seg oppdatert faglig og på denne måten sikre at vår faglige tilnærming er i kontinuerlig utvikling.

Enheten er et supplement til det offentlige tilbudet og inngår i vår helhetlige tiltakskjede. Vi ønsker å legge til rette for en rød tråd i barnets liv. Dette kan skje ved videreføring etter institusjonsopphold og beredskapsplassering.

3 Målgruppe

Virksomheten kan levere fosterhjem og beredskapshjem for barn og unge mellom 0-23 år. Vi kan også tilby oppfølging etter utflytting.

Plassering kan skje ved overføring fra egne avdelinger eller direkteplasseringer i fosterhjem, hjemlet i Barnevernsloven §§ 4-4.6 ledd, 4-6 og 4-12.

Aktuelle for plassering i fosterhjem kan være barn/unge:

- som har vært utsatt for omsorgssvikt, vold og overgrep
- med ulike psykiske vansker
- med ulike fysiske funksjonshemninger
- med lettere psykisk utviklingshemming
- med omfattende sosiale og emosjonelle problemer
- med ulik minoritetsbakgrunn
- som av andre grunner trenger en plassering i fosterhjem

4 Virksomheten

Frelsesarmeens barne- og familievern er organisert som en virksomhet med støttefunksjonene regnskap, it-tjenester, eiendomskontor og personalavdeling. Virksomheten er en del av Frelsesarmeens sosialtjeneste www.frelsessarmeen.no/bfv

4.1 Fordeling av ansvars- og beslutningsmyndighet mellom fosterhjem og fosterhjemsenheten

Fosterhjemmene skal etter denne modellen ansettes på oppdragsavtale under den enkelte enhet. Denne beskriver rettigheter og plikter i fosterhjemsoppdraget.

Dette er et offentlig oppdrag hvor ansvaret er fordelt mellom partene:

- Kommunen har et juridisk ansvar
- Foreldre kan ha foreldreansvaret
- Fosterforeldre har den daglige omsorgen

Fosterhjemmet skal bistå i arbeidet med handlingsplan og rapporter, men koordinator er ansvarlig for sluttproduktet.

Fosterhjemmet skal delta på samarbeidsmøter (skole, Bup), ansvarsgruppemøter, evalueringsmøter. Det er pliktig oppmøte på individuell- og gruppeveiledning.

5 Kompetanse

Kvalifikasjonskrav fosterhjemskoordinator

- Treårig helse og sosialfaglig høgskoleutdanning
- Ønskelig med videreutdanning
- Veiledningskompetanse
- Erfaring fra barnevern
- Personlig egnethet

Kvalifikasjonskrav ledende fosterhjemskoordinator

- Treårig helse og sosialfaglig høgskoleutdanning
- Relevant videreutdanning og eller godkjent veilederkompetanse
- Minimum 3 års erfaring fra barnevern
- Personlig egnethet

Kvalifikasjonskrav til enhetsleder fosterhjem

- Treårig helse og sosialfaglig høgskoleutdanning

- Relevant videreutdanning fortrinnsvis lederutdanning
- Minimum 3 års erfaring fra barnevern
- Personlig egnethet

Ekstern veileder

- Formell, relevant utdanning (innenfor barnevern) på minst bachelornivå eller psykolog, og minimum 3 års erfaring fra arbeid med veiledning og kjennskap til målgruppen. Veileder med bachelornivå skal også være enten godkjent veileder (tilsvarende FOs godkjeningsordning for veiledere) eller familierapeut (60 studiepoeng) eller lignende. (i tråd med kravspesifikasjon fra Bufetat)

6 Økonomi og avtaler

Fosterhjem tilbys til Bufetat og kommuner gjennom enkeltkjøp eller etter avrop på rammeavtale avtale.

Følgende elementer må avklares ved levering av fosterhjem:

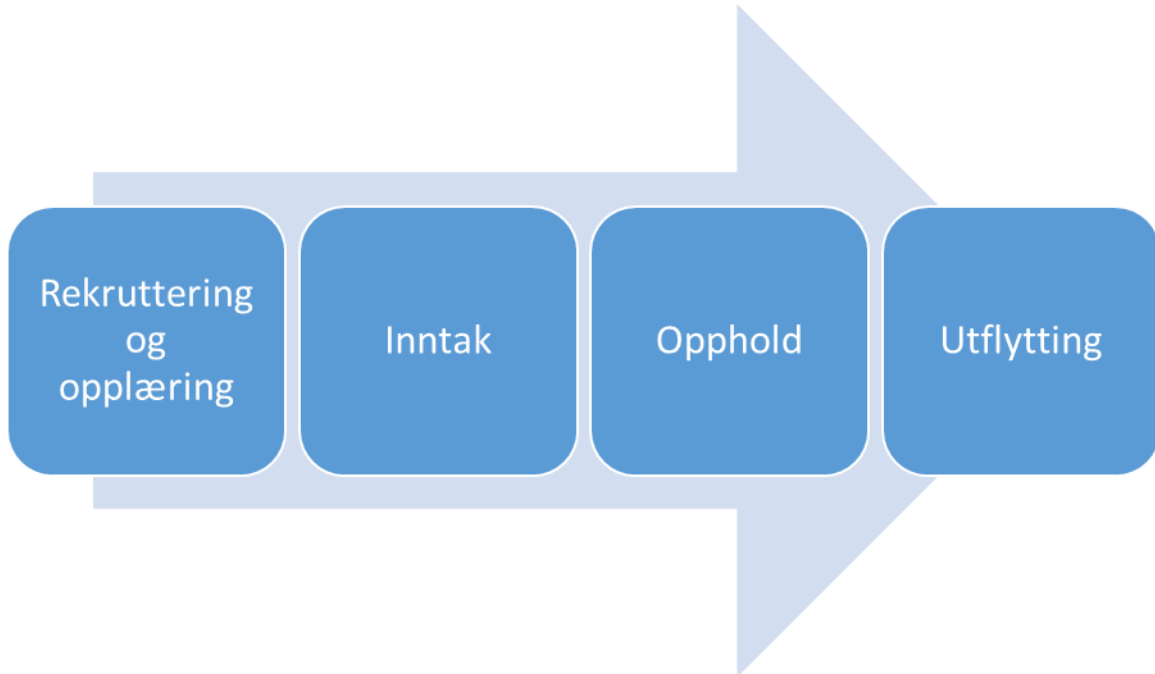
- Oppdragsgodtgjøring
- Avsetning til friperiode (beredskapshjem)
- Utgiftsdekning
- Administrasjon
- Rekruttering og opplæring av fosterhjem (beredskapshjem)
- Beredskap
- Døgnavlastning helg
- Annen avlastning
- Veileder
- Konsulent/oppfølging
- Miljøterapeut

Tjenester som ikke er inkludert i døgnprisen, men kan selges pr. tjeneste:

- Samvær med tilsyn
- Veiledning
- Grupper for biologiske barn
- Pausetiltak

7 Innhold i fosterhjemsarbeidet

7.1 Rekruttering og opplæring av fosterhjem

Frelsesarmeen ønsker å rekruttere et mangfold av fosterhjem, med tanke på familiestrukturer, etnisitet og bakgrunn. Det er ikke krav om at fosterfamilien må være kristen eller aktiv i Frelsesarmeen, men må være lojal med Frelsesarmeens verdigrunnlag, om menneskers likeverd. Alle fosterhjem må igjennom en opplæringsprosess før evt. tilrådning om godkjenning. Denne opplæringen består bl.a av PRIDE-kurs, som er et kompetansebasert opplærings- og rekrutteringsprogram for fosterhjem. Programmet inneholder kursdager, hjemmebesøk og utfylling av livsbøker. Disse prosessene har til hensikt å:

1. å avklare om familien er egnet til å ta imot andres barn
2. å forberede familien til oppgaven som fosterhjem

Prosessene foregår over tid, og gjør at vi blir godt kjent med eventuelle familier.

Når vi vurderer familien som egnet til å bli fosterhjem, følges de opp med videre opplæring. Denne opplæringen har som hensikt å ytterligere forberede familien på å møte og ivareta traumeutsatte barn. Vi har regelmessig kontakt og oppfølging til et barn flytter inn.

7.2 Inntak

Når Bufetat/kommunen bestiller et fosterhjem til et konkret barn, vil barnets behov vurderes opp mot aktuelle ledige fosterhjem.

I virksomhetens fagsyn har vi presentert *Petter* og hans familie. *Petter* har sin historie med seg, basert på hans tidligere erfaringer, opplevelser, mestringsstrategier, relasjoner, omsorgssituasjon osv. Historien om *Petter* begynner i mors liv. Allerede på dette tidspunktet legges viktig grunnlag for et barns utvikling. Informasjon om *Petter*, hans behov og ønsker og vår kompetanse bl.a. i forhold til utviklingspsykologi og nevropsykologi ligger til grunn for valg av, og forberedelse av fosterhjem.

Når det er avklart hvilken familie som skal bli *Petters* fosterhjem er det flere forhold som skal ivaretas. Det er knyttet en fosterhjemskordinator til fosterfamilien, som i samarbeid med alle berørte parter lager en plan som sikrer at alle forhold ved inntak og innflytting ivaretas.

7.3 Arbeidsdokumenter og felles maler

Det er utarbeidet felles maler for å sikre den faglige kvaliteten på arbeidet og som er i tråd med traumesensitiv omsorg. Disse malene er;

- Grunnlag for forståelse og utarbeidelse av handlingsplan ved innflytting i fosterhjem samt et eksempel på utfylt handlingsplan
- Handlingsplan samt eksempel på utfylt handlingsplan

Malene ligger i HK velferd og KS Simployer.

7.4 Opphold

7.4.1 Oppfølging

Vår erfaring er at regelmessig og systematisk oppfølging av *Petter* og fosterhjemmet er avgjørende for å få til en god plasserings periode. Oppfølging vil i vår enhet inneholde opplæring, veiledning, koordinering, samarbeid og pausetiltak når det er behov for det.

Det er fosterforeldrene som har ansvaret for den daglige omsorgen og skal sørge for at *Petter* får den nødvendige hjelpen i tråd med kommunens tiltaksplan og vår handlingsplan.

Fosterhjemskordinator skal veilede fosterhjemmet. Den direkte kontakten med *Petter* vil variere, men skal minimum være 4 ganger pr år.

Oppfølging av *Petter*:

- Koordinator er tilstede ved inntak og også tilstede når kommunen besøker *Petter* 4 x pr år.
- Koordinator er tilstede ved alle formelle møter.
- Handlingsplan evalueres minimum 2 x pr år og er utgangspunkt for veiledning.
- Koordinator observerer samspill i fosterhjemmet ved å være tilstede.

- Effekten av veiledning dokumenteres.
- Rutine for inntak skal inneholde punktet ***barnets stemme. Det skal avklares hvem som skal ha dialogen med barnet; saksbehandler i kommunen eller koordinator eller en annen.***
- Halvårsrapporten har et avsnitt hvor medvirkning dokumenteres.

Vi er også opptatt av å ivareta evt biologiske barn i fosterhjemmet. Vi ønsker at de skal være med i hele prosessen fra innflytting til avslutning, og vi er opptatt av at deres tanker og meninger skal bli hørt.

I de tilfellene der det er mulig er vi opptatt av å legge til rette for et godt samarbeid med biologisk familie.

Fosterhjemmet har døgkontinuerlig tilgjengelighet av en instans som kjenner til deres situasjon og kan bistå i akutte situasjoner.

7.4.2 Veiledning

I begrepet veiledning ligger både individuell- og gruppeveiledning. Vi er opptatt av at fosterforeldrene skal få god og tilpasset veiledning utfra *Petters* og fosterhjemmets behov. Vi ønsker at fosterhjemmet skal møte *Petter* på en sensitiv og raus måte, at de tør å kjenne på at den historien han har med seg gjør noe med dem, og at de evner å stå i vanskelige prosesser over tid. Målet er at *Petter* skal få en så trygg tilknytning som mulig for slik å legge til rette for utvikling.

Våre veiledere jobber ut ifra en felles verdiforankring, hvor man i veiledningsøyemed benytter sin fagpersonlige verktøykasse og tar ansvar for å tilpasse veiledningen i tråd med familiens behov.

Individuell veiledning

Fosterhjemmene mottar jevnlig individuell veiledning fra koordinator. Her er det fokus på at fosterhjemmet skal bli i stand til å både ta til seg ny kunnskap, og bruke egne ressurser i arbeidet med *Petter*. Det er også viktig for å forebygge omsorgstretthet hos fosterhjemmet, og gi de verktøy til å håndtere egne og barnets følelser og reaksjoner.

De skal forstå betydningen av kommunikasjon mellom seg og barnet, slik at barnet selv klarer å ta imot bistand til samregulering og etter hvert klarer å regulere seg selv.

Gruppeveiledning

Fosterhjemmene har obligatorisk gruppeveiledning jevnlig sammen med andre fosterhjem. Dette gir fosterhjemmene faglig påfyll, mulighet for erfaringsutveksling og sosialt fellesskap med andre. Dette er en viktig arena for forsterkning og utvikling av den prosessen fosterhjemmet til enhver tid er i gjennom plasseringene.

7.4.3 Koordinering/samarbeid

Rundt *Petter* er det mange personer både innen biologisk familie, fosterhjemmet, nettverk, skole, barnevern og andre hjelpeinstanser. Det er viktig at alle rundt *Petter* og fosterhjemmet kan samarbeide på en positiv og hensiktsmessig måte ut i fra behovene som oppstår. Vår rolle er å bistå med nødvendig koordinering og bistand slik at fosterforeldrene kan ha fokus på sin primær oppgave, som er *Petter*, og at samarbeidet flyter optimalt.

Fosterhjemmet har døgkontinuerlig tilgjengelighet av en instans som kjenner til deres situasjon og kan bistå i akutte situasjoner.

7.4.4 Opplæring

Vi legger til rette for at våre fosterforeldre får kompetanseutvikling tilpasset barnets og fosterhjemmets ulike behov. Gjennom vår kontakt og veiledning med fosterhjemmet vil vi sammen kunne kartlegge hvilke områder/tema/behov fosterhjemmet har for faglig påfyll. I den forbindelse arrangerer vi kurs og fagdager med aktuelle tema.

I veiledning både individuelt og i gruppe vil koordinator tilstrebe en kontinuerlig bevisstgjøring av fosterhjemmets faglige praksis.

Fosterforeldrene kan også ta egne relevante kurs og videreutdanning.

7.4.5 Avlastning/Pausetiltak

Vi tilstreber å få gode og langsiktige plasseringer. Det er viktig at fosterforeldrene har overskudd og evner å regulere seg selv slik at de kan møte barnet og dets behov på en god måte.

Pausetiltak vurderes sammen med barnet og oppdragsgiver, og kan være:

Biologisk familie/nettverk.

Besøkshjem.

Frelsesarmeens egne avlastningstiltak.

7.4.6 Bruk av miljøterapeut eller andre styrkingstiltak

Som et ledd i forebygging kan vi benytte oss av miljøterapeut og andre styrkingstiltak.

7.4 Utflytting

Planlagt utflytting

Arbeidet med utflytting skal starte i god tid før *Petter* fyller 18 år og kan forlegens til han er 23 . Forsterkningstiltak vil tilpasses barnets behov i dialog med fosterhjem og oppdragsgiver.

Fosterhjemsenheten skal legge til rette for en god overføring til nytt tiltak.

Planlagt utflytting kan være:

- Flytte til familie/nettverk
- Flytte i nytt fosterhjem eller annet tiltak
- Flytte i egen bolig

Frelsesarmeen kan tilby ettervernoppfølging hvis ønskelig.

Utilsiktet utflytting

Enheten skal sikre at alle parter blitt ivaretatt og at nødvendig informasjon gis. Vi skal etterstrebe at det blir en god prosess for barnet og fosterfamilien.

Avslutning av tiltaket

Sluttevaluering skal gjøres både ved planlagte og utilsiktede flyttinger. Det er viktig

Oppfølgende samtaler etter avsluttet tiltak

Både ved planlagte og utilsiktede flyttinger skal fosterhjemsenheten gjennomføre oppfølgende samtaler med fosterhjemmet i henhold til behov.

7.5 Beredskapshjem

Når *Petter* må flytte akutt ut av hjemmet til et annet sted kan enheten tilby beredskapshjem eller institusjonsplass.